

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Biczó Zsuzsanna ügyvéd (Biczó és Vadócz Ügyvédi Iroda) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Jámbor László ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, házastársi vagyonszétválás elszámolás iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. december 7. napján meghozott 17.P.25.490/2008/49. számú ítélete ellen, a felperes részéről 50. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 125.000 (Százhuszonöt ezer) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - 324.000 (Háromszázhuszonnégy ezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye

Indokolás

A felek 1974-ben kötöttek házasságot, utolsó közös lakásuk az azonos arányú közös tulajdonukban álló **b-i J.** utca 8. II. 4. szám alatti ingatlan volt. A felperes a 2002. évi nyugdíjazása után kiköltözött a házastársak közös tulajdonú **r-i** ingatlanába.

A felperes dr. **K.L.** ügyvéd által ellenjegyzett, tartozáselismerő nyilatkozat megnevezésű, 2006. november 2-án kelt okiratban elismerte, hogy 7.600.000 forinttal tartozik az alperesnek, amelyet házastársa saját különvagyonából kölcsönként nyújtott részére. Az okiratban a felperes 2006. november 10-i egyösszegű visszafizetésre vállalt kötelezettséget, fedezetül a **J.** utcai lakásingatlanon, továbbá a **r-i** ingatlanon fennálló tulajdoni hányadát adta azzal, hogy a tartozás nem teljesítése esetén az alperes az ingatlanokra kérheti a jelzálogjog bejegyzését.

Az alperes 2006. november 13-án felszólította a felperest a teljesítésre, majd a 2007. január 3-i nyilatkozata alapján az illetékes földhivatalok az ingatlanokra 7.600.000 forint erejéig a jelzálogjogot bejegyezték.

A felperes 2007. október 19-én ügyvéd által ellenjegyzett meghatalmazásban felhatalmazta az alperest a J. utcai ingatlanon fennálló tulajdoni hányada visszerthes átruházására irányuló előszerződés, vagy végleges szerződés aláírására. Ezután az alperes kérelmére az ingatlanokra bejegyzett jelzálogjog törlésre került, majd a felperes holtig tartó haszonélvezeti jogának kikötésével az r-i ingatlan tulajdonjogát adásvétel jogcímén a felek gyermekei szerezték meg.

A felek 2007. november 12-én házassági vagyonszétosztó szerződést kötöttek, melyben rögzítették, hogy közöttük a házassági vagyonszétosztás 1996. évben megszűnt, az alperes különvagyona az r-i 6949/2 hrsz.-ú ingatlan és a 6949/1. hrsz.-ú ingatlan értékesítéséből származó vételár. A felperes különvagyonnal nem rendelkezik.

A 2007. december 6. napján kötött adásvételi szerződéssel a felek értékesítették a J. utcai ingatlant. A 13.800.000 forint vételárat a vevő a szerződés aláírásával egyidejűleg kiegyenlítette. Az alperes a teljes vételárat a szerződéskötést megelőzően nyitott banki folyószámlán helyezte el.

A felek bontópere 2008 januárjában indult, a keresetlevélhez csatolták a 2007. november 12. napján kötött házassági vagyonszétosztó megállapodást. A bíróság jogerős ítéletével a felek házasságát felbontotta. Az ítélet indokolása szerint a felek házassági életközössége 1996. augusztus 1-jén véglegesen megszakadt, ezt követően egy ideig még egy lakásban, de egymástól elkülönülve éltek. A J. utcai ingatlanból az alperes több mint négy éve elköltözött, jelenleg egy r-i hétvégi házban lakik. A felek a házastársi közös lakásingatlant értékesítették, és a vételárat megosztották. Kölcsönösen kijelentették, hogy egymással szemben további követelésük sem a házastársi közös vagyon megosztása, sem különvagyon igény megtérítése jogcímén nincs.

A felperes végleges keresetében 5.400.000 forint és ennek 2008. január 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Előadása szerint a J. utcai lakás teljes vételára az alperes számlájára került befizetésre. Az alperes a vételárból 2008 januárjában 1.500.000 forintot a felperesnek átadott, a felperesre jutó további vételárat felszólítás ellenére nem egyenlítette ki.

Kérte annak megállapítását, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat színlelt okán érvénytelen, a felek között kölcsönszerződés nem jött létre, illetve az egyébként is akarathibás, mert nem volt egyező akaratuk a kölcsönszerződés megkötésére. A tartozáselismerő nyilatkozattal és a szerződésekkel az adóhatósággal szembeni tartozására tekintettel az esetleges foglalás alól kívánták kimenteni a J. utcai ingatlant. A felek házassági életközössége nem szűnt meg, 2002. évtől ugyan külön lakásban éltek, azonban az alperes hétvégén az r-i ingatlanban tartózkodott és a felperes is gyakran megfordult a közös lakásingatlanban. A házasság felbontását az alperes kezdeményezte, végleges bontási szándéka a felperest váratlanul érte.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozása szerint a tartozáselismerő nyilatkozat és a házassági vagyonszétosztó

szerződés és a felek valós akaratán alapul. A felek életközössége 1996. évben megszűnt, az alperes 7.600.000 forint kölcsönt nyújtott a felperesnek. A tartozáselismerő nyilatkozattal a felperes a szóban kötött kölcsönszerződés alapján az őt terhelő tartozást ismerte el. A közös vagyon megosztására és a lakásingatlan vételárával kapcsolatos elszámolásra vonatkozó nyilatkozatuk is valós tartalmú. Az alperes a kölcsönt saját megtakarításából, édesanyjától és egy meg nem nevezett munkatársától felvett kölcsönből nyújtotta. A lakásingatlan vételárából visszafizette a felperes tartozására felvett kölcsönöket, kiegyenlítette a felek fiúgyermekének tartozását, az r-i ingatlan, illetőleg az Opel Astra személygépkocsi átruházásával kapcsolatos illetéket, 1.050.000 forintot adott át a felperes részére gépjármű vásárlásra, és 492.594 forint adóbefizetést teljesített volt házastársa javára. Állította, hogy az ingóvagyon megosztása aránytalanul történt, a felperes birtokában 12.447.000 forint értékű vagyontárgy maradt. Az ezzel kapcsolatos igényét beszámítási kifogásként érvényesítette.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és a felperest 250.000 forint + áfa perköltség megfizetésére kötelezte.

A megállapított tényállás szerint a felek házassága fokozatosan megromlott. 1996. évre érzelmileg elszakadtak egymástól, a közös lakásban elkülönülten éltek, a lakással kapcsolatos költségeket 2000. év végéig közösen viselték. 2002. évtől a felperes ideje túlnyomó részét az r-i ingatlanon töltötte. A felperes önálló vállalkozást folytatott és esetenként az adóterheket az alperes kollégáitól felvett kölcsönökből egyenlítette ki. A felperes a 8.000.000 forint nagyságrendű adótartozása miatt az adóhatósági eljárástól tartva, az alperes segítségét kérte. Az alperes 7.600.000 forintot adott át a felperesnek, amelyből 240.000 forintot édesanyjától, 7.000.000 forintot egy munkatársától kapott, 360.000 forintot pedig saját megtakarításából fedezett. A felek között ekkor írásbeli kölcsönszerződés nem készült.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásánál abból indult ki, hogy a felek a házassági vagyonközösséget megosztó érvényes szerződés szerint az életközösség megszakadásának időpontja 1996. A felperes nem bizonyította, hogy az életközösség a tartozáselismerő nyilatkozat és a szerződéskötések időpontjában is fennállt. A felek közös gyermekeinek tanúvallomása egyrészt az alperessel szembeni elfogultságuk miatt nem értékelhető, másrészt vallomásuk nem cáfolta az alperes állítását, mely szerint a felek 2002. évtől külön ingatlanban laktak, és külön gazdálkodtak. A felek gyermekei eltérően nyilatkoztak arról is, hogyan jutott tudomásukra a felperes adótartozása, a felek közös döntése miszerint az adótartozás kielégítési alapjának elvonása érdekében a felperes tartozáselismerő nyilatkozatot tesz az alperes részére nyújtott kölcsönről, és ennek biztosítására az ingatlanra jelzálogjogot alapítanak. K.K. vallomása szerint a szülők és a gyermekek a fentiekről közösen döntöttek, míg K.T.Cs. azt vallotta, hogy a fentiek eldöntésében nem vett részt, a megállapodásról családtagjaitól szerzett tudomást. A felperes a gyermekek vallomásával nem bizonyította állítását, hogy az alperestől nem kapott kölcsönt, tehát a kölcsönszerződés közöttük nem jött létre, illetve a tartozáselismerő nyilatkozat alapjaként a kölcsönszerződés egy színlelt jogügylet volt, ennek

megfelelően a tartozáselismerő nyilatkozat is érvénytelen a színleltségre tekintettel. Az elsőfokú bíróság e körben a felperes terhére értékelte, hogy a tartozáselismerő nyilatkozatot ellenjegyző ügyvéd részére a titoktartás alóli felmentést nem adta meg.

Az okirat tartalmától eltérően nincs bizonyíték arra, hogy a felperes a 7.600.000 forintot nem vette át. A felek gyermekei a kölcsönről nem tudtak, az pedig súlytalan hivatkozás, hogy az alperes a köztisztviselői fizetéséből ilyen összeg kölcsönadására eleve nem volt képes. Az alperes maga is azt állította, hogy a kölcsönösszegének nagyobb részét egy munkatársától felvett kölcsönből nyújtotta. Egyébként sem terhelte annak bizonyítása, hogy kitől és milyen összeget kapott a felperes által kért és elvárt összeg átadása érdekében. Nem igazolt, hogy a szerződés a harmadik személy kielégítési alapjának elvonása céljából jött létre. Ennek bizonyítása a felek közötti jogviszonyban egyébként sem eredményezné az érvénytelenség következményét, mert a harmadik személy az érvénytelenségre, illetve a hatálytalanságra nem hivatkozott, a peres felek rejtett szándéka pedig az érvénytelenség körében közömbös. Az elsőfokú bíróság utalt a Ptk. 4. § (4) bekezdésére is, miszerint a felperes saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhat. A szerződés érvényességére, a felek valóságos akaratára utal, hogy az ingatlan eladása után a teljes vételár az alperes számlájára került és ezt akkor a felperes nem vitatta. A bontóperben maga a felperes is úgy nyilatkozott, hogy az életközösség 1996. évben megszakadt, illetve a házastársak a lakás vételárával elszámoltak. A felperes bontóperi nyilatkozatával megerősítette mind a házassági vagyonközösséget megosztó szerződés, mind a tartozáselismerő nyilatkozat valóságtartalmát, azt magára nézve kötelezőnek ismerte el. A felperes számláját vezető pénzügyintézet által megküldött számlákkal is igazoltan az alperes a lakás vételárával elszámolt, abból a felperes részére nyújtott kölcsönt rendezte és egyéb tartozásokat is kiegyenlített.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, annak részbeni megváltoztatását keresetével egyezően kérte. Indokai szerint az elsőfokú bíróság döntése jogszabálysértő, a bizonyítékokat egyoldalúan, a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésével értékelte, ellentmondó, iratellenes megállapításokat tett. A felperes nyilatkozatait, az okirati bizonyítékokat a bizonyítékok köréből részben kirekesztette, a tényállást az alperes előadására alapította.

A felperes tanúvallomásokkal bizonyította, hogy a felek még a színlelt, a házasság felbontása iránti eljárás alatt is közös lakásban, az életközösséget fenntartva éltek. Iratellenes, kizárólag az alperes előadásán alapuló megállapítás, hogy a felperes „a felmerülő adóterheket az alperes kollegáitól kapott kölcsönből fizette meg”, továbbá hogy a felperes „az alperes felé fordult segítségért azzal megnevezéssel, hogy bajban van, így pénzre van szüksége”. A felek közös gyermekeinek tanúvallomása egyértelműen igazolta, hogy a házasság felbontására, a tartozáselismerő nyilatkozat aláírására amiatt került sor, hogy a vélelmezett adótartozás miatt a család ingatlanvagyonra biztonságban legyen.

A felek között kölcsönszerződés nem jött létre, pénzmozgás nem volt, ezt egyértelműen bizonyítja, hogy a felperes tulajdoni hányadára 7.600.000 forint erejéig bejegyzett jelzálogjog az alperes nyilatkozata alapján, a közös lakás

értékesítésére tekintettel törlésre került. Az ingatlan tehermentesítését az adásvételi szerződésben rendezték volna azzal, hogy a bejegyzett jelzálogjogra tekintettel a teljes vételár az alperest illeti. Az elsőfokú bíróság elfogadta az alperes előadását, miszerint a jelzálog törlését az ingatlan eladásának sikere érdekében kérte. Ezzel szemben nem értékelte a felperes tanúvallomásokkal is igazolt állítását, hogy a bontóperre, illetve a házastársi közös vagyon megosztására, valamint a tartozáselismerő nyilatkozatra a felek és gyermekeik tudtával, a hátrányos következmények elkerülése érdekében került sor. A felperesnek és a közös gyermekeknek ekkor nem volt tudomása arról, hogy az alperes a házassági köteleket valóban meg kívánja szüntetni.

A valós tényállásból egyértelműen megállapítható, hogy a 2007. november 12-én aláírt megállapodás egy színlelt szerződés. A tartozáselismerő nyilatkozat érvénytelen, mert a felek között nem jött létre kölcsönszerződés, a feleknek nem volt erre irányuló akarata és szándéka.

Alaptalan megállapítás, hogy a felperes a házastársi vagyonszétválást megosztó szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmétől elállt, ezért a szerződésben az életközösség megszakadásának időpontjaként rögzített 1996. év minősül a felek érvényes nyilatkozatának. A felperes nem állt el a kereseti kérelemtől, hanem az elsőfokú bíróság az illeték lerovásának hiányában szüntette meg a pert ezen kérelem vonatkozásában. Mindez nem jelenti azt, hogy a megállapodásban foglaltakat a felperes elfogadta. Folyamatosan vitatta az életközösség megszakadásának időpontját. A további eljárási illetéket anyagi helyzete miatt nem róta le.

A felperes bizonyította, hogy a bontóper jogerős befejezéséig a felek életközössége fennállt, együtt éltek a r-i ingatlanban és a budapesti közös lakásban.

Az elsőfokú bíróság a közös gyermekek elfoglaltságára vonatkozó megállapítását nem indokolta. Nem releváns, hogy a tanácskozáson csak a felek leánygyermek volt jelen, másik gyermekük pedig a fentiekről csak a családtagok előadásából szerzett tudomást.

Nyilvánvaló, hogy egy ügyvéd színlelt szerződést, nyilatkozatot nem készíthet. A tartozáselismerő nyilatkozatot ellenjegyző ügyvéd csak arról tudott volna nyilatkozni, hogy őt egy ilyen okirat elkészítésére kérték fel. Nem volt ezért szükség az ügyvéd előtti körülmények vizsgálatára.

Az alperes nem bizonyította az általa állított 7.600.000 forint kölcsön forrását, ellentétes, többször módosított nyilatkozatokat tett. Az összecszerűség tekintetében az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a pénzösszeg rendelkezésre állását. Eljárásával megsértette a felek egyenjogúságának elvét. Az alperesi nyilatkozatot bizonyítási eszközként fogadta el, a felperes állítását, okirati bizonyítékait - így a közös nyaralásokról és a közös karácsonyokról készült fényképfelvételeket - nem értékelte. Nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy az alperes nem volt hajlandó megnevezni a jelentős összegű kölcsönt nyújtó munkatársát. Nem mérlegelte, hogy az alperes e kölcsön visszafizetésével kapcsolatban eltérően nyilatkozott. Nincs értékelve az a körülmény sem, hogy az alperes az 5.400.000 forint összegű beszámítási kifogásán felül, a további 2.200.000 forint összeget nem követelte.

A további tanúvallomások bizonyították, hogy a felek közötti kapcsolat 2008. évig jó volt, ezzel a felperes bizonyította állítását, miszerint a házasság felbontására nem a felek között megromlott kapcsolat miatt került sor. Az ügyvéd által ellenjegyzett tartozáselismerő nyilatkozattal szemben a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget tett, tíz tanú vallomásával bizonyította, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre, így a tartozáselismerő nyilatkozat semmis.

Az alperes részletesen indokolt fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok okszerű, iratszerű, a Pp. 206. §-ának mindenben megfelelő értékelésével helyesen állapította meg, helytálló érdemi határozattal utasította el a keresetet. Az ítéltábla a döntés ténybeli és jogi okfejtésével is egyetért.

Az iratokból kitűnően a felperes a házastársi vagyonközösséget megosztó szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmétől elállt, és az elsőfokú bíróság az elállásra vonatkozó nyilatkozata alapján jogerős határozattal döntött ebben a keretben a per megszüntetéséről. Erre tekintettel helyesen vette alapul a házassági életközösség megszűnésének időpontjaként az érvényes szerződésben meghatározott 1996. évi időpontot. Alappal érvelt azzal is, hogy a bontóperben a felperes megerősítette az életközösség megszűnésének időpontjára vonatkozó szerződési nyilatkozatát. A felek egyező előadása alapján a bontóperben hozott jogerős ítélet indokolása is a fenti időpontot tanúsítja. A fenti okiratokkal, a szerződéssel és a Pp. 195. § (1) bekezdése szerinti közokiratnak minősülő bontóperi iratokkal szemben a felperes nem bizonyította, hogy a felek életközösségben éltek a jogerős bontóperi ítélet meghozataláig. Az 1996. évet követő közös nyaralások, a karácsony közös eltöltése, a házassági évforduló megünneplése nem bizonyítja a házassági életközösség fennállását. A felek együttéléséről ismeretekkel rendelkező, a felekkel közeli hozzátartozói kapcsolatban álló gyermekek tanúvallomása az érdekeltségi viszonyra vonatkozó nyilatkozatoktól eltérően, az alperes terhére nyilvánvalóan elfogult volt. A felekkel baráti, közelebbi, vagy távolabbi ismerősi kapcsolatban álló személyek vallomása pedig nem nyújtott kellő támpontot annak megállapítására, hogy a felek 2008. évig életközösségben, közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben éltek.

A Ptk. 242. §-a szerinti tartozáselismerés egyoldalú, meghatározott személyhez szóló címzett nyilatkozat, amelyben a nyilatkozó fél közli, hogy kötelezettsége áll fenn a nyilatkozat címzettjével szemben. A felperes egyoldalú jognyilatkozatának a színlelésre alapított érvénytelensége a Ptk. 199. §-ának második fordulata értelmében a Ptk. 207. § (6) bekezdése alapján dönthető el. Ennek megfelelően színleltnek csak az a tartozáselismerő nyilatkozat minősíthető, amelynek megtételekor sem nyilatkozó fél, sem a nyilatkozat címzettje valójában nem kívánja a nyilatkozat megtételét. Tehát mindketten tudatosan, külső személyek irányában

azt a látszatot kívánják kelteni, hogy a jognyilatkozat egy, a közöttük meghatározott tartalommal létrejött szerződésen alapul, holott ilyen szerződés közöttük nincs.

A nyilatkozó felperes jognyilatkozási akaratának hiányát saját előadása egyértelműen cáfolja. A felperes következetesen arra hivatkozott, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat megtételére az adótartozása behajtásának megghiúsítása indította, ennek módja a felek közös tulajdonú lakásingatlanának az esetleges végrehajtási eljárás alóli kivonása volt. Ennek elérését szolgálta a tartozáselismerő nyilatkozat, annak alapján a jelzálogjog bejegyzése, a házassági vagyonközösséget megosztó szerződés megkötése, a lakásingatlan értékesítése és a házasság felbontása. A felperes perbeli nyilatkozataiból kitűnően ügyleti akarata a kifogásolt jognyilatkozat megtételére irányult. Az alperes előadásából egyértelmű az is, hogy részéről sem történt színlelés. A felperes jognyilatkozatával elismerte a közöttük szóban létrejött kölcsönszerződés alapján őt terhelő fizetési kötelezettséget.

A Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben - az elsőfokú bíróság okfejtésével egyezően - nem bizonyított, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat alapjául szolgáló kölcsönszerződés a felek között nem jött létre. Az érdektelen tanúvallomásokból kizárólag az következtethető, hogy a felek jó kapcsolatban voltak a házasság felbontásáig. A fellebbezésben hivatkozott aggályt keltő körülmények pedig még együttesen értékelve sem alkalmasak a tartozáselismerő nyilatkozat tartalmának megdöntésére. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a felperes terhére, hogy az okiratszerkesztő ügyvéd részére a titoktartás alóli felmentést nem adta meg, a lakásingatlan értékesítése után nem kifogásolta, hogy a teljes vételár az alpereshez került. A bontóperben tett nyilatkozata szerint a vételár megosztása megtörtént, a házastársi közös vagyon megosztása címén követelése nincs.

A Fővárosi Ítéltábla mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét - utalva az abban kifejtett helyes indokokra is - a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

Az alperest megillető, a kifejtett képviseleti tevékenységhez igazodó, az áfával emelt ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség, valamint az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján megállapított, és le nem rótt a fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdésén, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) - (6) bekezdésein, a 4/A. § (1) bekezdésén, továbbá a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2011. október 11.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Dankó Zsuzsanna
írnok